

Duinweg 58 en 60 te Schoorl

Inventarisatie beschermde soorten in het kader van de natuurwetgeving

Duinweg 58 en 60 te Schoorl

Inventarisatie beschermde soorten in het kader van de
natuurwetgeving

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-rapport 2022-124

Datum	18 augustus 2023
Versie	v1

Gecontroleerd door: R. IJlstra

Titel: Duinweg 58 en 60 te Schoorl
 Projectcode bureau: 2022-124
 Projectleiding: Ir. R. de Beer
 Veldwerk: D.R. de Beer, R. de Beer & F. Lang
 Opdracht: DNS Planvorming
 Contactpersonen: DNS Planvorming, R. Dekker
 Akkoord voor uitgave: Teamleider Van der Goes en Groot
 Paraaf:

De onderstaande toetsing is gebaseerd op de plannen zoals aangegeven door de opdrachtgever. Bij wijziging van plannen, werkperiodes, of werkwijzen kunnen andere conclusies en aanbevelingen met betrekking tot de effecten op beschermde soorten van toepassing zijn.

De bevindingen die zijn beschreven in onderliggende ecologische beoordeling worden over het algemeen gedurende een periode van drie jaar na de verschijningsdatum van dit rapport als geldend gezien, mits omstandigheden in het beschreven gebied niet te sterk zijn gewijzigd.

Ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot; opdrachtgever vrijwaart Ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot is door Certiked gecertificeerd overeenkomstig de eisen van ISO 9001:2015, op basis van het Certiked Model 2015.

Het Ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB).

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G
 2295 RV Kwintsheul

Hazenkoog 35-A
 1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding tot het onderzoek	5
1.2	Doel van het onderzoek.....	6
1.3	Ligging van het plangebied	6
1.4	Geplande werkzaamheden	6
1.5	Leeswijzer	6
2	Methode	8
2.1	Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten	8
2.1.1	Huismus	8
2.1.2	Roofvogels en uilen	9
2.3	Amfibieën.....	13
2.3.1	Rugstreeppad	13
2.4	Vleermuizen	15
2.4.1	Veldbezoeken	15
2.4.2	Relatie met het vleermuisprotocol	17
3	Resultaten broedvogels	19
3.1	Huismus	19
3.2	Kerkuil	20
4	Resultaten grondgebonden zoogdieren	21
4.1	Wezel, Hermelijn, Bunzing, Boomarter	21
4.2	Overige (zoog)dieren	21
5	Resultaten amfibieën	23
5.1	Rugstreeppad.....	23
6	Resultaten vleermuizen	25
6.1	Gewone dwergvleermuis.....	25
6.2	Ruige dwergvleermuis	28
6.3	Laatvlieger.....	29
6.4	Rosse vleermuis	29
6.5	Gewone grootoorvleermuis	30
7	Effectbeoordeling en maatregelen	32
7.1	Huismus	32

7.2	Kerkuil.....	32
7.3	Grondgebonden zoogdieren	32
7.4	Amfibieën	32
7.5	Vleermuizen	33
7.6	Overige broedvogels	33
8	Conclusies en aanbevelingen	35
9	Aanbevolen en geraadpleegde literatuur	37
10	Bijlagen	39

1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

Er bestaan plannen een perceel met bebouwing aan de Duinweg 58 en 60 te Schoorl her in te richten. Schoorl ligt in de gemeente Bergen in de provincie Noord-Holland. De meeste bebouwing in het plangebied wordt gesloopt en er komt nieuwbouw voor in de plaats.

Het is mogelijk dat vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (Huismus, Kerkuil), kleine marterachtigen, Rugstreeppad of vleermuizen verblijven in de te renoveren/slopen bebouwing of begroeiing. Ook is het mogelijk dat deze soorten het plangebied gebruiken als onderdeel van hun leefgebied. De aanwezigheid van deze potentie werd aangegeven in een eerder uitgevoerde 'ecologische quickscan' (zie FOKKENS, 2021).

Om dit nader te onderzoeken heeft DNS Planvorming B.V. opdracht gegeven aan ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot een inventarisatie uit te voeren naar deze soorten.

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode april-september 2022 en mei-augustus 2023. De inventarisatie is uitgevoerd door medewerkers van bureau Van der Goes en Groot. Dit rapport doet verslag van het onderzoek.

Figuur 1.

Ligging van plangebied Duinweg 58 en 60. Groen gemarkeerd de te slopen bebouwing, op nummer 60 vinden alleen renovatiewerkzaamheden plaats.

1.2 Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in het voorkomen en de verspreiding van Huismus, Kerkuil, kleine marterachtigen, Rugstreeppad en vleermuizen binnen het plangebied.

1.3 Ligging van het plangebied

In Figuur 1 is de ligging van het plangebied aangegeven.

Het plangebied ligt tussen de dorpen Bergen en Schoorl in. In het noordwesten ligt Natura 2000-gebied de Schoorlse Duinen. Verder is het plangebied voornamelijk omringd door open agrarisch landschap en losstaande woningen.

1.4 Geplande werkzaamheden

Binnen het plangebied staan zes gebouwen van verschillende omvang. Vijf van deze gebouwen zullen worden gesloopt. De stolp en de stal bij huisnummer 60 zal blijven bestaan, maar zal worden omgebouwd tot een appartementencomplex. Hierbij wordt ook het dak vernieuwd en zal het riet onder het dak verwijderd worden.

Daarnaast zal er een nieuwe stal met woongedeelte naast deze stolp gerealiseerd worden. Bij huisnummer 58 wordt alles gesloopt en hier zal een nieuwbouw woning voor terug komen.

De ecologisch gevoelige werkzaamheden zullen bestaan uit renovatie/sloop van gebouwen met benodigd hak- breek- en zaagwerk, het verwijderen van de vegetatie-toplaag, het vergraven van de bodem of de oevers en/of het opbrengen van grond, het kappen en rooien van struiken en/of bomen.

Bij uitvoering van het werk kan door geluid, trillingen, licht of de belemmerende werking van steigers, verstoring optreden van (beschermde) soorten.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de methode van het onderzoek beschreven.

In hoofdstuk 3-6 worden de resultaten beschreven en wordt aangegeven welke soorten zijn aangetroffen binnen en eventueel nabij het plangebied.

In hoofdstuk 7 wordt ingeschat in hoeverre deze soorten negatieve effecten kunnen ondervinden door de uit te voeren werkzaamheden welke specifieke maatregelen eventueel noodzakelijk zijn en of een ontheffing van de Wnb noodzakelijk is.

Ten slotte bevat hoofdstuk 8 de conclusies met noodzakelijke vervolgstappen. Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan.

Hoofdstuk 9 tenslotte, geeft een overzicht van de gebruikte literatuur.

In de bijlages is aanvullende informatie opgenomen over de geldende wetgeving en de gebruikelijke procedures bij een vergunnings- en/of ontheffingsaanvraag. Eventueel zijn (indien relevant) verspreidingskaarten opgenomen.

2 Methode

2.1 Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Alleen vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd, zijn geïnteriseerd. Het betreft in dit geval de Huismus en de Kerkuil. Beide soorten komen in de omgeving van het plangebied voor (NDFF 2010-2020, zie FOKKENS, 2021) en kunnen gevestigd zijn in bebouwing zoals die aanwezig is in het plangebied.

Uiteraard is tijdens de inventarisatie ook gelet op eventueel andere aanwezige jaarrond beschermde broedvogels of andere beschermde soorten.

Alle waarnemingen zijn op locatie gekarteerd. De codes zijn gestipt op locatie met behulp van een veldtablet.

2.1.1 Huismus

Het onderzoek is uitgevoerd conform het KENNISDOCUMENT HUISMUS, VERSIE 1.0, BIJ12 juli 2017.

Op 4 mei en 14 mei 2022 en op 29 april en 10 mei 2023 is het plangebied bezocht om de verblijfplaatsen van Huismussen te inventariseren, zie Tabel 1. Vanwege onduidelijkheid over voorschriften met betrekking tot inventarisatietijden in het Kennisdocument Huismus zijn een dubbel aantal rondes afgelegd.

Tussen de verschillende bezoekerondes lag minimaal tien dagen. De bezoeken vonden plaats tussen twee uur na zonsopkomst en twee uur voor zonsondergang en zijn uitgevoerd bij gunstige (weers-) omstandigheden (geen regen, harde wind en/of kou, geen overmatige verkeersdrukke).

Door langzaam rond te lopen en te posten in het plangebied en door regelmatig te luisteren, wordt duidelijk of- en waar Huismussen aanwezig zijn. Tijdens elk van de inventarisatierondes is daarbij het gehele plangebied bezocht.

Tabel 1.
Overzicht bezoekerondes inventarisatie Huismus.

Ronde	Datum	Tijd (van – tot)
1	4 mei 2022	17:00-18:00
2	14 mei 2022	15:45-16:15
3	29 april 2023	7:10-8:15
4	10 mei 2023	8:15-9:15

Zowel nestindicatieve waarnemingen als waarnemingen van (territoriale) vogels in geschikt broedbiotoop zijn op locatie gekarteerd. De waarnemingen zijn zoveel als mogelijk gekarteerd op

de daadwerkelijke nestplaatsen van de Huismussen. Indien mogelijk werd gewacht met het stippen tot vogels op of nabij de daadwerkelijke nestplaats aanwezig waren (veelal op dakgoten, op pannendaken, naast dakkapellen e.d.).

De stippen per ronde zijn beide gebruikt om kaarten te maken van de verblijfplaatsen van Huismussen. Na afloop zijn de ronde stippen geïnterpreteerd en handmatig geclusterd en is het aantal territoria bepaald. Hierbij is tussen nest-indicerende waarnemingen (in verband met kans op ondertellen) een kleinere fusieafstand (ongeveer 25 meter) genomen dan de vaste fusieafstand (100 meter) zoals bij de BMP methode van SOVON wordt gehanteerd.

Bij territorium-indicerende waarnemingen is wel de vaste fusieafstand van SOVON (100 meter) aangehouden.

Ook tijdens andere onderzoeken, zoals naar vleermuizen, is gelet op de aanwezigheid van Huismussen.

2.1.2 Roofvogels en uilen

Voor het onderzoek naar roofvogels en uilen in het plangebied zijn 3 bezoekrondes uitgevoerd in de periode mei tot en met augustus 2022. Tijdens het onderzoek zijn alleen soorten met jaarrond beschermde nesten geïnterpreteerd, er werd bijzondere aandacht besteed aan een eerder aangetroffen Kerkuilenkast, zie §3.2). Het betreft in dit geval Kerkuil. Deze soorten komt voor in de omgeving van het plangebied en kan gevestigd zijn in de aanwezige bebouwing binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden in het plangebied (NDF 2013-2023, FOKKENS, 2021).

Het onderzoek naar Kerkuil is uitgevoerd conform richtlijnen uit het KENNISDOCUMENT KERKUIL, VERSIE 1.0, BIJ12, juli 2017.

Tabel 2.

Bezoekdatums, onderzoeksmethode en weersomstandigheden tijdens het onderzoek naar roofvogels en uilen

Ronde/ Datum	Tijd	Duur	Weersomstandigheden	Opzet
KU1 20 mei 2022	22:00-23:10	1:10 uur	Droog, bewolking.8/8, wind W-3, 13,5 °C	Avondbezoek, schurenbezoek uilen
KU2 16 juni 2022	22:10-23:00	0:50 uur	Droog, bewolking.4/8, wind O-2, 18,9 °C	Avondbezoek, schurenbezoek uilen
KU3 9 augustus 2022	21:45-23:05	1:20 uur	Droog, bewolking.2/8, wind NO-3, 19,7 °C	Avondbezoek, schurenbezoek uilen

Kerkuil

Er zijn drie veldbezoeken afgelegd aan het plangebied in de periode mei tot en met augustus waarbij is gelet op territoriaal- of nestindicerend gedrag van de Kerkuil of de jongen daarvan.

Speciale aandacht is besteed aan de geschikt geachte bebouwing en/of kasten binnen het plangebied. Het betreft de stal naast het woonhuis. Het beste inventarisatiemoment betreft de schemer, wanneer de vogels uitvliegen. Ook overdag is gezocht in de geschikte bebouwing waarbij deze is afgezocht op sporen (krijtstrepen, plukresten, braakballen en ruiveren) of roestende vogels.

Ook tijdens alle bezoeken van het onderzoek naar vleermuizen, zowel in het najaar van 2022 als het voorjaar/zomer van 2023 (zie §2.4) is gelet op activiteit van (Kerk)uilen. Bij de rondes is zo mogelijk gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera.

2.2 Grondgebonden zoogdieren

Alleen zoogdiersoorten die onder de Wet natuurbescherming zijn beschermd en die geen provinciale vrijstelling hebben, zijn geïnventariseerd.

Het betreft in dit geval de Wezel, Hermelijn en Bunzing.

Tijdens de inventarisatie is ook gelet op eventueel andere beschermde soorten. Alle waarnemingen en locaties van gebruikte onderzoeksmaterialen zijn op locatie gekarteerd met behulp van een veldtablet.

2.2.1 Marterachtigen

In de onderzoeksperiode is onderzocht of kleine marterachtigen (Bunzing, Hermelijn, Wezel) aanwezig zijn binnen het plangebied en wat de gebruiksfunctie van het plangebied is.

Het onderzoek is uitgevoerd conform het document 'Wezel, Hermelijn en Bunzing, beschermd in Noord-Holland'. Dit document van de provincie Noord-Holland is een handreiking voor het uitvoeren van onderzoek naar kleine marterachtigen zoals Wezel en Hermelijn.

Tabel 3.

Datums van activeren cameravallen (en looptijd) voor marteronderzoek.

Cameravallen, mostela, struikrover, sporenbuizen	
Uitzet materialen	21-07-2022
Controle	02-08-2022
Ophalen materialen	18-08-2022

Om een beeld te krijgen van de aanwezigheid en de verspreiding van de kleine marterachtigen is bij de inventarisatie gebruik gemaakt van de volgende onderzoeksmethoden: cameravallen, struikrovers en sporenbuizen. In totaal is één cameraval, één struikrover en acht sporenbuizen gebruikt bij dit onderzoek.

Er zijn drie bezoeken afgelegd aan het gebied (zie Tabel 3). Tijdens het eerste bezoek worden de onderzoeksmaterialen uitgezet. Hierbij wordt uiteraard gelet op locaties met de hoogste trefkans. Deze wordt bepaald op grond van de aanwezige biotopen, dekking, eventuele passagepunten (wissels), foerageergebieden etc.

De camera, struikrover en sporenbuizen zijn verspreid geplaatst over het gehele gebied op geschikte locaties waar kleine marterachtigen zoals Wezel, Hermelijn en Bunzing zich kunnen ophouden.

Een kaart met de locaties van de uitgezette onderzoeksmaterialen in het plangebied is opgenomen in Bijlage 1.

Een tussenbezoek is nodig voor controle van de materialen. Hierbij kunnen de sporenbuizen, indien nodig, voorzien worden van nieuw sporenpapier, de camera's kunnen indien nodig bijgesteld worden, voorzien worden van nieuwe batterijen en de geheugenkaartjes kunnen worden gewisseld. Eventueel kan er bij dit bezoek ingegrepen worden als de sensor te vaak loos geactiveerd wordt door bijvoorbeeld zonlicht, schaduwen en bewegende vegetatie.

Bij de derde ronde wordt het materiaal opgehaald waarna het beeldmateriaal en de prentenplaten tijdens een bureaustudie worden geanalyseerd.

In Tabel 3 staan de startdatum, controledatum en einddatum van het onderzoek. Het materiaal heeft in totaal 28 dagen uitgestaan in het veld.

Daarnaast is tijdens de veldbezoeken in het plangebied gericht gezocht naar sporen die duiden op de aanwezigheid van marterachtigen zoals latrines, prooiresten en uitwerpselen. Met deze aanvullende waarnemingen kan mogelijk een beter beeld worden verkregen van de aanwezigheid en het terreingebruik door marterachtigen.

Tijdens het onderzoek zijn geen mostela's gebruikt, omdat struikrovers een beter beeld kunnen geven van alle genoemde soorten. Mostela's of Struikrovers zijn meer gericht op de aanwezigheid van alleen Hermelijn en Wezel.

Op de volgende pagina wordt kort de werking van de verschillende vangtechnieken toegelicht.

Mostela met opgetild deksel (linksboven), cameraval in het veld (rechtsboven), een sporenbuis in het veld (linksonder) en een struikrover (rechtsonder) (archieffoto's G&G).

Cameravallen

De cameravallen zijn voorzien van een sensor die reageert op een combinatie van warmte en beweging. Als er een endotherm dier, (zoogdier of vogel) voor de camera beweegt, begint deze met opnemen. Bij weinig licht schakelen de cameravallen automatisch over op een infraroodfunctie. De cameravallen maken geen geluid bij het opnemen en de infrarode lampjes zijn niet waarneembaar voor dieren, waardoor deze niet afgeschrikt kunnen worden. De dieren blijven zich daarom natuurlijk gedragen.

Na minimaal vier weken worden de camera's verwijderd en worden de geheugenkaartjes uitgelezen. Het is ook mogelijk dat hiermee andere (zoog)dieren worden opgemerkt.

Mostela

De mostela is een houten kast, specifiek bedoeld voor marters en bestaat uit een combinatie is een sporenbuis en een cameraval. De camera detecteert een kleine marterachtige wanneer deze door de buis van de mostela loopt en legt dit vast op beeld. Bij een mostela wordt een kleine marterachtige altijd van de zijkant in beeld gebracht. Op deze manier kan in vrijwel alle gevallen met zekerheid worden vastgesteld of de marter een Wezel of een Hermelijn betreft. Door enkel het verzamelen van prenten is dit in de meeste gevallen niet mogelijk.

Struikrover

De struikrover is een korte PVC buis waarin een cameraval bevestigd is. In de buis wordt lokvoer geplaatst. Struikrovers kunnen beter verstopt worden dan reguliere cameravallen. Daarnaast neemt de camera van een struikrover minder verstoring waar en wordt het dier gedwongen om de buis in te gaan om bij het lokvoer te komen, waardoor het dier duidelijker op de camera wordt vastgelegd.

Sporenbuizen

De sporenbuizen zijn gemaakt van PVC buizen en beschikken over een diameter van 8 tot 10 centimeter. In de sporenbuis ligt een plankje. Aan weersijden van het plankje wordt wit sporenpapier bevestigd. In het midden bevindt zich een stempelkussen met inkt. Als de dieren door de buis lopen is dit vervolgens zichtbaar op het papier. De sporenbuizen zijn vooral bedoeld voor het vaststellen van Wezel of Hermelijn.

2.3 Amfibieën

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde soorten amfibieën en hun voortplantingslocaties of hun leefgebied.

In het plangebied worden de volgende soorten verwacht:
Rugstreeppad.

Voor de andere relevante (wild voorkomende) soorten zijn geen recente waarnemingen bekend uit de omgeving van het plangebied en/of ontbreekt geschikt leefgebied. Tijdens de inventarisatie is ook de directe omgeving van het plangebied meegenomen en is uiteraard ook gelet op eventueel andere aanwezige beschermde amfibieën.

Het onderzoek is uitgevoerd conform het *Kennisdocument Rugstreeppad* (BIJ12, 2017).

Alle waarnemingen en zijn op locatie gekarteerd.

Aan de hand van waarnemingen of eventuele vangsten van amfibieënlarven en juveniele dieren kan afgeleid worden van welke soorten op welke plaatsen daadwerkelijk voortplanting heeft plaatsgevonden.

2.3.1 Rugstreeppad

Landbiotoop

Gezien het ontbreken van potentieel voortplantingswater in het plangebied (maar wel op korte afstand daar vandaan, zie FOKKENS, 2021) is alleen onderzoek gedaan naar Rugstreeppad in landbiotoop.

Het onderzoek naar landbiotoop heeft bestaan uit vijf avondbezoeken in de periode juni-september 2022 (zie Tabel 4 voor data veldbezoeken) waarbij met een sterke zaklamp gericht gezocht is naar Rugstreeppadden. Het gehele onderzoeksgebied is hierbij

bezocht met vooral aandacht voor de meer open terreindelen zonder dichte vegetatie en rond de aanwezige poelen waar Rugstreeppadden in landbiotoop te verwachten zijn. De bezoeken zijn zoveel mogelijk op vochtige en warme avonden uitgevoerd.

Tijdens het onderzoek zijn (steekproefsgewijs) objecten als takken, stammen, houten bankjes en planken, plastic, waterbakken, tegels en platen gekeerd zodat hieronder verscholen Rugstreeppadden gevonden konden worden. Hierbij is verstoring geminimaliseerd en al het gekeerde materiaal is meteen teruggelegd in oorspronkelijke positie.

Het 's avonds met een zaklamp op zoek gaan naar Rugstreeppadden is vooral een methode om de aanwezigheid van Rugstreeppad aan te tonen, volledige zekerheid omtrent afwezigheid is met deze (of een andere) methode niet te krijgen (zie KENNISDOCUMENT RUGSTREEPPAD, pag. 13). Als tijdens de vijf bezoeken in het geheel geen padden worden aangetroffen, mag er echter wel vanuit gegaan worden dat het plangebied geen belangrijke functie heeft als landbiotoop voor de Rugstreeppad.

Ook tijdens onderzoek naar vleermuizen (zie §2.4) is actief gelet op aanwezigheid van Rugstreeppadden in het terrein, zowel door te luisteren in het voorjaar als te letten op rondkruipende dieren op de erven of in de stallen.

Tabel 4.

Bezoekdatums, onderzoeksmethode en weersomstandigheden tijdens het onderzoek naar Rugstreeppad.

Ronde	Datum	Tijd	Type onderzoek	Weersomstandigheden (Wind (bft)/temp/neerslag)
1	20 mei 2022	23:10-00:10	landbiotoop (luisterronde)	W3/13,5 °C/droog
2	16 juni 2022	23:00-00:05	Landbiotoop	O2/18,9 °C/droog
3	4 juli 2022	22:00-22:45	Landbiotoop (luisterronde)	W3/17,3 °C/droog
4	9 augustus 2022	23:05-00:05	Landbiotoop	NO3/19,7 °C/droog
5	18 augustus 2022	21:15-22:15	Landbiotoop	N2/19,8 °C/droog

2.4 Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn beschermd krachtens de Wnb onder het regime van de Habitatrichtlijn.

Het doel van het onderzoek is om de aanwezigheid en de verspreiding van vleermuizen in het plangebied in kaart te brengen. Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van de richtlijnen uit het protocol voor vleermuisinventarisaties, zoals dat is opgesteld door het Vleermuisvakberaad (VLEERMUISVAKBERAAD, 2021).

Voorafgaand aan het onderzoek is in 2022 op grond van uitgevoerde ecologische quickscan, de aanwezige biotopen of bekende voorkomens nagegaan welke vleermuissoorten redelijkerwijs of mogelijk te verwachten zijn binnen het onderzoeksgebied. Het onderzoek is op grond daarvan in dit geval met name gericht op de algemenere gebouw bewonende soorten Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger. De bezoektijden zijn daarnaast aangepast aan het eventuele voorkomen van Gewone grootoorvleermuis omdat eenmaal in de najaarsrondes een rondvliegende grootoorvleermuis werd waargenomen nabij de Duinweg (zie §6.5).

Uiteraard is ook op andere soorten gelet tijdens het onderzoek in het plangebied en zijn eventueel bezoekerondes en/of bezoektijden tussentijds aangepast aan bevindingen tijdens het veldwerk. Bij het aantreffen van 'bijzondere' soorten zoals bijvoorbeeld Meervleermuis, Watervleermuis en Baardvleermuis, die mogelijk het plangebied gebruiken als verblijfplaats, worden rondes en rondetijden aangepast of worden extra rondes ingepland.

2.4.1 Veldbezoeken

Door middel van veldwerk zijn de daadwerkelijke aanwezigheid en verspreiding van vleermuizen in het plangebied onderzocht. Er zijn vijf bezoeken afgelegd in de periode augustus 2022 tot en met juli 2023. Het aantal bezoeken is op voorhand op grond van potentie van verwachte soorten en gebruiksfuncties bepaald. Bij onverwachte of afwijkende waarnemingen of grotere en bijzondere verblijfplaatsen wordt altijd een extra veldbezoek ingepland.

Het plangebied kan door vleermuizen op verschillende manieren worden gebruikt, bijvoorbeeld als verblijfplaats, als (onderdeel van) een vliegroute of als foerageergebied. Deze gebiedsfuncties zijn tijdens het veldwerk onderzocht.

Tijdens een veldverkenning (tijdens de quickscan en tijdens de eerste ronde of rondes) zijn relevante elementen zoals bijvoorbeeld begroeiing en randen daarvan, holtes in bomen, aanwezige lijnvormige beplanting en wateren in beeld gebracht en zijn delen van bebouwing nader op potentie beoordeeld (gaten, spleten, donkere delen).

Bij dit onderzoek en tijdens alle bezoeken is met behulp van een sterke zaklamp bij inspecteerbare delen van het plangebied en bij mogelijke verblijfplaatsen gezocht naar sporen van gebruik zoals keutels op verhardingen, poepstrepen bij gaten, vraatresten.

Tijdens alle veldbezoeken is gekeken naar aanwezige vliegroutes en foerageergebieden in het plangebied. Deze gebruiksfuncties zijn vooral te verwachten in luwe delen van het plangebied en langs lijnvormige landschapselementen.

Het terreingebruik door vleermuizen is op grond van de veldverkenning 's nachts nader onderzocht door middel van langzaam surveilleren en posten met gebruik van batdetectors (beschikbare modellen Pettersson 240x en Echo Meter Touch Pro en Anabat Scout). Op de onderzoek locatie was altijd visuele- en audioweergave van de opgevangen pulsen mogelijk en er was altijd de mogelijkheid geluiden en/of pulsen op te nemen met opnameapparatuur (Echo Meter Touch Pro, Edirol R-09-HR of Tascam DR-05X).

Bij het onderzoek werd ook gebruik gemaakt van een nachtkijker Lahoux Elite 35V, Lahoux ProV en Pulsar Merger SF050). Hiermee kunnen vliegpatronen van baltsende, foeragerende en langsvliegende vleermuizen (beter) in beeld worden gebracht. Ook kunnen aantallen aanwezige vleermuizen nauwkeuriger worden ingeschat en kunnen in volledig donker zwermactiviteit, terugvliegen naar verblijf en (laat) uitvliegen worden opgemerkt.

Tabel 5.

Overzicht van de veldbezoeken ten behoeve van het vleermuisonderzoek in plangebied Duinweg 58 en 60 in 2022 en 2023 per ronde ("KZ" = kraamkolonie- en zomerverblijfronde en "P" = paarverblijfronde).

Ronde / Datum	Tijd	Duur	Weersomstandigheden	Opzet
KZ1 21 mei 2023	02:36-05:36	3 uur	Droog, bewolking.6/8, wind N-3, 14,3 °C	ochtendbezoek kraamkolonies, zomerverblijven, terreingebruik
KZ2 25 juni 2023	22:10-00:40	2:30 uur	Droog, bewolking .0/8, wind Z-3, 25,2 °C	avondbezoek kraamkolonies, zomerverblijven, terreingebruik
KZ3 15 juli 2023	22:00-00:30	2:30 uur	Droog, bewolking 6/8, wind ZW4, 16,3 °C	avondbezoek kraamverblijven, zomerverblijven, terreingebruik
P1 2 sept 2022	00:00-02:00	2 uur	Droog, bewolking.7/8, wind O-3, 19,7 °C	midernacht/avondbezoek paarverblijven, zwermactiviteit, terreingebruik
P2 29 sept 2022	20:25-22:25	2 uur	Droog, bewolking .5/8, wind ZO-1, 10,1 °C	avondbezoek paarverblijven, zwermactiviteit, terreingebruik

De eerste drie kraam-zomer (KZ1 t/m KZ3) bezoeken aan het begin van de zomer zijn met name gericht geweest op het in kaart brengen van uitvliegen en zwermactiviteit bij kraam- of zomerverblijven. Zwermactiviteit treedt met name aan het einde van de nacht op en wordt onderzocht door op kansrijke plekken te posten en/of door rustig door het plangebied te surveilleren. Bij een avondbezoek wordt gepost op kansrijke plekken (uitvlieggaten). De avondrondes zijn vooral ingezet om de activiteit van Laatvlieger te kunnen volgen.

De laatste twee bezoeken (P1 en P2, die als eerste al in 2022 zijn uitgevoerd) zijn vooral gericht geweest op het vaststellen van paarverblijven en baltsactiviteit. De P1 ronde begin september is om middernacht ingezet om baltsactiviteit van Ruige dwergvleermuis later in de nacht in beeld te brengen. Deze P1 ronde is tevens laat ingezet om middernachtelijke zwermactiviteit van Gewone dwergvleermuis vast te kunnen stellen. Deze zwermactiviteit vormt een sterke aanwijzing voor de aanwezigheid van een winterverblijf.

Vanwege de grootte van het object en het aantal potentieel geschikte plekken en de positie daarvan voor met name verblijfsgebruik van vleermuizen, is de inventarisatie uitgevoerd door **twee** personen in het voorjaar en **één** persoon in het najaar.

Tijdens de veldbezoeken was geen sprake van substantiële neerslag, werd er niet geïnventariseerd bij een windkracht hoger dan 4 Bft of bij een te lage temperatuur.

Voor een overzicht met informatie van de veldbezoeken zie Tabel 5.

2.4.2 Relatie met het vleermuisprotocol

Het vleermuisprotocol is een richtlijn op grond waarvan het onderzoek zo goed mogelijk is uitgevoerd. Dit betekent dat op grond van aanwezige biotopen en potenties in het onderzochte plangebied de uiteindelijke onderzoeksopzet is gemaakt. In het geval van het besproken gebied zijn de hieronder genoemde keuzes gemaakt om de resultaten te optimaliseren.

De bebouwing binnen het plangebied is laag, wordt onregelmatig verwarmd en heeft weinig bufferende capaciteit ten aanzien van warmte. Daarom worden geen bijzondere constante en koele microklimaten verwacht ten aanzien van warmte en vocht en is de bebouwing naar verwachting niet geschikt als (massa)winterverblijf voor Gewone dwergvleermuis. Het middernachtzwermen van deze soort wordt daarom niet op voorhand verwacht.

Omdat bovenstaande slechts een inschatting betreft en (massa-) winterverblijf als een belangrijke vast te stellen gebruiksfunctie wordt gezien, is hiernaar tijdens één ronde toch optimaal onderzoek gedaan. Door deze laat uitgevoerde bezoekronde wordt tevens ondervangen dat baltsactiviteit op verschillende momenten in de

nacht wisselende intensiteit kan hebben en het plangebied op meerdere momenten in de nacht hierop werd onderzocht.

In de andere (najaars-)ronde is ook op nachtelijk zwermgedrag gelet, bij (grote) winterverblijven is dit gedrag ook eerder in de nacht waarneembaar en kan dit gedurende langere tijd doorgaan (tot ver in september).

Tijdens het veldwerk werd met behulp van warmtebeeld steeds in stallen gekeken naar aanwezigheid van vleermuizen..

3 Resultaten broedvogels

3.1 Huismus

In het plangebied werden geen Huismussen waargenomen. In de omgeving werden ook in het geheel geen waarnemingen gedaan van aanwezige Huismussen. Er is geen sprake van (essentieel) leefgebied.

Omdat de soort ontbreekt in het plangebied en de omgeving daarvan, is geen aparte verspreidingskaart gemaakt.

Het plangebied is waarschijnlijk niet zeer geschikt voor de Huismus omdat rond de bebouwing en opstallen teveel bomen en begroeiing aanwezig is. Een te lommerrijke omgeving is te weinig overzichtelijk en daarmee onveilig. De Huismus is te slecht beschermd tegen roofvogels die snel komen aanvliegen in dekking in dergelijke omgeving.

Er werden in een schuur in het plangebied wel enkele Boerenzwaluwen broedend aangetroffen.

De relatief platte pannen van het woonhuis zonder veel gaten en spleten in combinatie met veel begroeiing bleek niet geschikt voor Huismus.

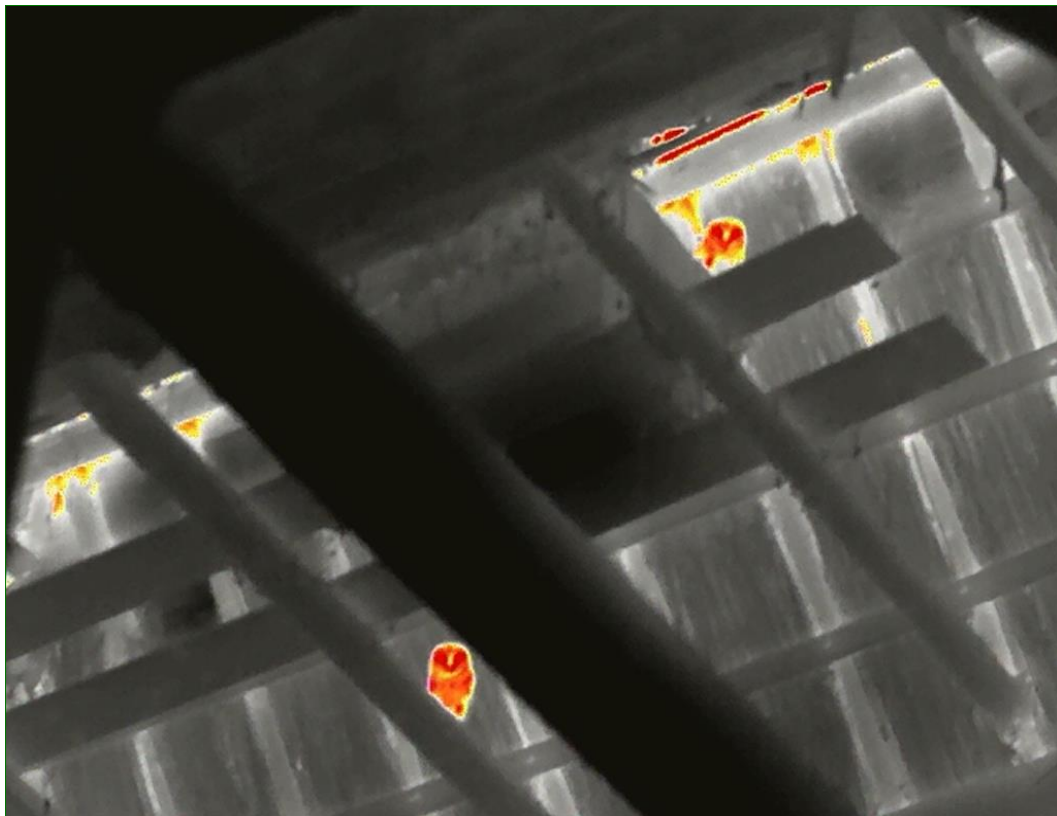
Nest Boerenzwaluw in schuur. In de nacht slapen de zwaluwen op het nest.

3.2 Kerkuil

De Kerkuilkast in de nok van de stulp bleek gedurende al de bezoeken in 2022 bewoond. Er wordt uitgegaan van een broedgeval.

De uilen gebruiken leefgebied buiten het plangebied, er werden geen Kerkuilen gezien in de schuren of elders in de nabijheid van de nestplaats. De uilen vliegen waarschijnlijk tussen de Duinweg en de N9 om te jagen.

In 2023 zijn geen aparte rondes gelopen, maar er werd in de KZ1 van het vleermuisonderzoek wel een territoriale Kerkuil waargenomen op het erf nabij de stulp zodat verondersteld wordt dat de uilen ook in 2023 hebben gebroed, of in ieder geval in de buurt.

Warmtebeeld-opname van aanwezige Kerkuilen nabij de kast in de nok van de stulp op 9 augustus 2022.

4 Resultaten grondgebonden zoogdieren

4.1 Wezel, Hermelijn, Bunzing, Boommarter

In het plangebied werden in het geheel geen kleine marters (Wezel, Hermelijn, Bunzing, Boommarter) of andere beschermde, niet vrijgestelde, grondgebonden zoogdiersoorten vastgelegd. Het plangebied wordt druk bezocht door mensen, met en zonder honden.

De resultaten uit de acht sporenbuizen laten alleen prenten zien van muizen. Er zijn geen prenten van kleine marterachtigen aangetroffen.

4.2 Overige (zoog)dieren

Op de cameravallen en bij de struikrovers zijn verschillende diersoorten vastgelegd. In Tabel 6 hieronder is te zien welke diersoorten.

Ook zijn per diersoort het aantal foto's genoteerd waarop de betreffende soort te zien is. Het aantal foto's geeft geen indicatie over het aantal dieren van die soort in het plangebied maar geeft wel een indicatie over de hoeveelheid activiteit van de soort in het plangebied.

Enkele foto's die genomen zijn met de camera. Links: Merel en rechts: Ekster.

Tabel 6.

Tabel met vastgelegde soorten tijdens het onderzoek. Het getal geeft het aantal geschoten foto's van de soort aan.

Zoogdieren:	Camera's/Struikrovers
Bosmuis / muis spec.	12
Bruine rat	3
Egel	2
Vogels:	
Ekster	1
Koolmees	2
Roodborst	1
Merel	6
Kauw	1
Overig:	
Mens	5
Kat	3
Hond	2

Uit de beelden blijkt dat het plangebied door veel mensen wordt bezocht, bijvoorbeeld tijdens het verzorgen van de paarden.

Onder andere hierdoor is het plangebied waarschijnlijk niet geschikt voor kleine marterachtigen. Deze dieren willen rust. Huiskatten zijn één van de grote vijanden van kleine marterachtigen.

Tijdens hoogzomer is veel dekking aanwezig. Ondanks de ligging en de aanwezige biotopen, zijn de opstallen en het gebied daar omheen, niet geschikt voor regelmatig aanwezige of verblijvende kleine marterachtigen.

5**Resultaten amfibieën**

In Duinweg 58 en 60 is in mei-juni 2022 de Rugstreeppad vastgesteld in de en rond de poel buiten het plangebied. In het plangebied zelf zijn geen Rugstreeppadden gezien ondanks herhaalde rondes.

5.1 Rugstreeppad

In plangebied Duinweg 58 en 60 werd de Rugstreeppad alleen aangetroffen in de poel naast het plangebied. De soort werd in het geheel niet gezien in het plangebied zelf. Ook in 2023 werd de soort in het plangebied en rond de opstallen, niet waargenomen tijdens het vleermuisonderzoek.

De poel naast het plangebied betreft geïsoleerd pionierwater. De Rugstreeppad vindt hier geschikt voortplantingswater. Het is niet onaannemelijk dat de Rugstreeppadden land- en overwinterings-biotop vinden in de naastgelegen Schoorlse Duinen met veel zandige en open biotopen. Omdat in het plangebied de soort nooit werd gezien in zowel 2022 als 2023 wordt uitgegaan dat hier geen belangrijk landbiotoop ligt. De verhardingen, dichte begroeiing en grindbedekking bij nummer 58 maakt het plangebied ook niet zeer geschikt.

Larven van de Rugstreeppad in de poel, medio juni 2022.

De zwaar beschermde Rugstreeppad is een echte pioniersoort. De dieren prefereren als landbiotoop kale, ruderaal gronden zoals bouwterreinen of zandopspuitingen. De soort is erg mobiel en kan zo-
doende snel nieuwe gebieden ontdekken en koloniseren. Aan het voortplantingswater stelt de Rugstreeppad weinig eisen. Het bestaat meestal uit (tijdelijk aanwezige) geïsoleerde, ondiepe wateren zonder al te veel predatoren zoals vissen en roofinsecten. Plassen of wateren die periodiek droogvallen zijn zeer geschikt omdat waterroofdieren hierin weinig voorkomen.

De poel.

6 Resultaten vleermuizen

In plangebied Duinweg 58 en 60 zijn vijf soorten vleermuizen vastgesteld. In Tabel 7 staan de aangetroffen soorten.

De relevante verspreidingskaarten van de aangetroffen vleermuizen staan in Bijlage 1.

Tabel 7.

Vastgestelde soorten vleermuizen met bijbehorende indicatie van de aantallen en gebruiksfuncties in het plangebied (zv = zomerverblijf, kv = kraamverblijf, pv = paarverblijf, wv = winterverblijf. Achter het type verblijf het aantal vleermuizen dat gebruik maakt van het verblijf).

Soort	Aantal (indicatie)	Verblijf	Sociaal gedrag (in vlucht)	Foeragerend	Vliegroute
Gewone dwergvleermuis	tiental	2 zv1	ja	ja	ja
Ruige dwergvleermuis	één	geen	nee	nee	nee
Laatvlieger	enkele	geen	nee	ja	nee
Rosse vleermuis	enkele	geen	nee	nee	nee
Gewone grootoorvleermuis	één	geen	nee	ja	nee

Er werden langsvliegende, foeragerende exemplaren en sociaal roepende vleermuizen waargenomen. Tevens werden twee kleine zomerverblijven gevonden van de Gewone dwergvleermuis.

Per soort wordt hieronder het voorkomen van de aangetroffen vleermuizen in het plangebied kort toegelicht en wordt de leefwijze van de waargenomen vleermuizen in Nederland geschetst.

6.1 Gewone dwergvleermuis

In plangebied Duinweg 58 en 60 werd de Gewone dwergvleermuis in alle terreindelen verspreid aangetroffen. De dichtheden en aantallen vleermuizen lagen meestal laag. Er werden in de eerste en de derde voorjaarsronde zomerverblijven van de Gewone dwergvleermuis gevonden, zie Bijlage 3.

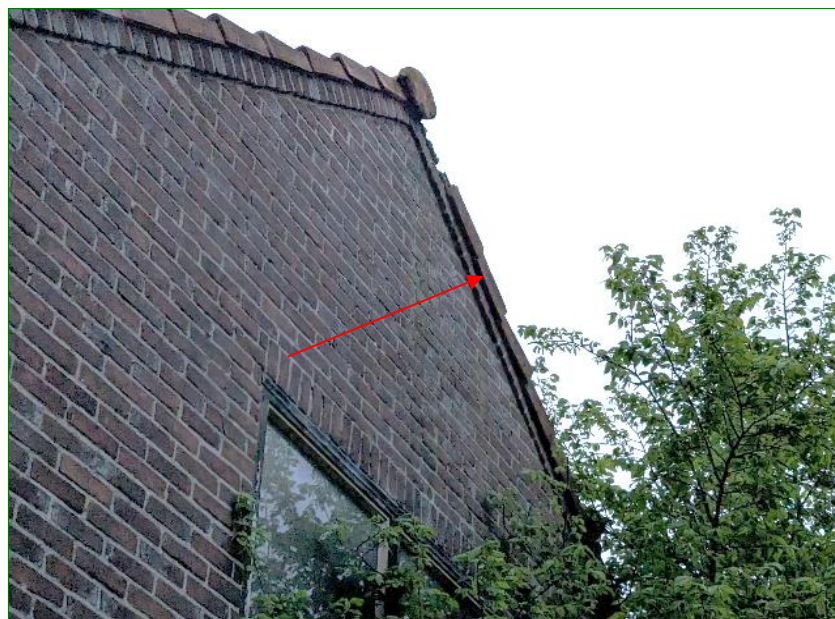
De omliggende begroeiing in en net buiten het plangebied werd gedurende de onderzoeksperiode af en toe gebruikt door foeragerende vleermuizen. Meestal waren de dieren slechts kortstondig aanwezig. Tijdens de derde ronde KZ3 werd waargenomen dat met sterkere wind (4 bft) de vleermuizen vanuit de ruime omgeving foerageerden achter de luwe hoge begroeiingrand van de naastgelegen duinen buiten het plangebied. Er werden alleen in die ronde geclusterd enkele tientallen foeragerende Gewone dwergvleermuizen vastgesteld. In overige rondes waren de vleermuizen veel meer verspreid aanwezig.

Gezien de mogelijkheden om te foerageren buiten het plangebied en de grootte van het plangebied ten opzichte van (geschiktere) gebieden daarbuiten, is het plangebied wat betreft foerageergebied geen 'essentieel' deel van het leefgebied van Gewone dwergvleermuizen.

Er werd in de najaarsrondes P1 en P2 waargenomen dat Gewone dwergvleermuizen langs de Duinweg vlogen en meerdere dieren gericht deze weg leken te volgen van en naar andere foerageergebieden. Omdat de Duinweg zelf ook sterk begroeid is en naast een meer open poldergebied is gelegen, wordt deze landschapslijn gebruikt als foerageergebied en om langs te vliegen (beide richtingen). In de eerste voorjaarsronde KZ1 werden langs deze 'lijn' ook 5-10 langsvliegende Gewone dwergvleermuizen gezien.

Er werd in de eerste onderzoek ronde KZ1 een verblijvende Gewone dwergvleermuis aangetroffen onder de dakpannen van de schuurrand aan de noordwestkant van de bebouwing. Het ging om een solitair mannetje dat invloog (30 minuten voor zonsopgang) onder een dakpan op de gevelrand van de bebouwing. De vleermuis vloog in onder de derde gevelpan (vanaf boven geteld) aan de westelijke dakhelft van de bebouwing. Het gebruik van dit verblijf kon in de tweede voorjaarsronde bevestigd worden omdat de vleermuis uitvloog. Er werden onder de verblijfplaats of aan de muren geen sporen gevonden van verblijvende vleermuizen zoals keutels maar de ondergrond was vanwege begroeiing slecht controleerbaar. Er wordt uitgegaan van een zomerverblijf, gebruikt door één vleermuis.

Mogelijk wordt later in het jaar de verblijfsruimte gebruikt als paarverblijfplaats. Vanwege de positie onder een dakpan met (te) koud microklimaat lijkt gebruik als winterverblijf onwaarschijnlijk.

Invliegopening onder een dakpan van een Gewone dwergvleermuis in de eerste ronde KZ1.

Het doorkruipen van de vleermuis is niet mogelijk omdat een spouw in de muur ontbreekt en verblijf tussen riet en dakpannen op het dakvlak niet erg geschikt wordt beoordeeld en ook een te koud microklimaat levert.

In de derde onderzoeksrunde KZ3 werd in het houten huis aan de noordwest-noordkant van het plangebied een tweede zomerverblijf gevonden van de Gewone dwergvleermuis. De vleermuis vloog uit een gat tussen dakrand en betimmering en verblijft ergens tussen betimmering en dakbedekking. Onder de uitvliegopening werden enkele keutels gevonden die eerdere rondes nog niet aanwezig waren.

Vooraf aan de zuidoostkant van het plangebied, langs de Duinweg, werden in latere onderzoeksrondes tevens enkele in vlucht sociaal roepende Gewone dwergvleermuizen waargenomen. De waarnemingen van deze in vlucht baltsende of wervende vleermuizen kon niet worden gekoppeld aan bebouwing binnen het plangebied. De vleermuizen vlogen tijdens het sociale gedrag en in een rechte lijn zonder gebouwgericht gedrag of het hoger in de bebouwing aanvliegen van gebouwdelen.

Er was geen sprake van langdurige aanwezigheid van de baltsende vleermuizen met aanhoudend rond of bij bebouwing vliegende dieren of gebouwgerichte activiteit (aantikken, gebouwgericht zwenken enzovoorts).

Invliegopening onder een dakrand van een Gewone dwergvleermuis in de derde ronde KZ3 (rode pijl rechts). Linkerfoto de aangetroffen keutels onder de uitvliegopening.

Verondersteld wordt dat de vleermuizen werden aangetrokken door de baltslocaties vanwege de gunstige foerageermogelijkheden en de eerder beschreven vliegroute. Het is gebruikelijk dat (Gewone) dwergvleermuizen later in het jaar zeer frequent sociale geluiden tijdens foerageeractiviteit laten horen. Mogelijk worden hiermee aanwezige vrouwtjes gelokt naar verblijven elders.

Algemeen

De Gewone dwergvleermuis is de meest verspreide en talrijkste vleermuissoort in Nederland. Deze soort wordt beschouwd als hoofdzakelijk gebouw bewonend. Gedurende het hele jaar worden vooral van buiten toegankelijke spouwmuren en besloten ruimtes achter betimmeringen en daklijsten gebruikt.

Nachtelijk zwermgedrag rond een verblijfplaats in voorjaar en zomer duidt op de aanwezigheid van (kraam)kolonies.

Door de verborgen leefwijze gedurende de winterperiode zijn overwinterende dieren, die zich dan meestal in kleinere groepen ophouden, vaak onvindbaar. Een sterke aanwijzing voor dergelijke winterverblijven is het voorkomen van zogenaamde middernacht-zwermactiviteit in de periode half juli – augustus.

Daarnaast is gedurende de baltsperiode in de nazomer en herfst sprake van paargezelschappen die rond paarverblijfplaatsen kunnen worden waargenomen. Baltsende mannetjes worden ook vaak vliegend waargenomen en zijn dan vaak niet direct aan een paarverblijfplaats te koppelen.

Foerageergebieden bevinden zich overwegend in besloten tot halfopen landschap binnen enkele kilometers van de (zomer)-verblijven. Het foerageergebied wordt via vaste en veelal beschutte vliegroutes bereikt, zoals bomenlanen, boszomen en watergangen.

6.2 Ruige dwergvleermuis

In het plangebied werd de Ruige dwergvleermuis eenmaal langsvliegend aangetroffen in het zuidoostelijk deel van het gebied langs de Duinweg. De soort werd alleen langsvliegend waargenomen zonder dat aanwijzingen werden verkregen dat de vleermuis binding had met (bebouwing in) het plangebied.

Vanwege het beperkte gebruik van het plangebied en omdat geen waarnemingen werden gedaan die duiden op belangrijke binding van de soort aan het plangebied, is geen aparte verspreidingskaart opgenomen.

Algemeen

De Ruige dwergvleermuis is in ons land jaarrond een algemeen verspreide soort, met name ten noorden van de grote rivieren. Het leefgebied is zeer divers, maar de grootste aantallen bevinden zich in bosrijk of parkachtig gebied. Ruige dwergvleermuizen gebruiken

uiteenlopende (tijdelijke) verblijfplaatsen, zoals boomholten, bastspelen, nestkasten, spouwmuren, houtstapels en kelders. Hoewel de soort in ons land ook 's zomers verspreid wordt waargenomen, bevinden kraamkolonies zich vooral in Noord- en Oost-Europa (slechts één keer in ons land).

6.3 Laatvlieger

In het plangebied werden enkele langsvliegende Laatvliegers opgemerkt. De waarnemingen van de soort betroffen relatief hoog vliegende, rechtdoor bewegende exemplaren. Deze waarnemingen hebben waarschijnlijk betrekking op dieren die op weg zijn van of naar foerageergebieden (veelal aan de buitenrand van bebouwing) of de verblijfplaatsen, er werden geen aanwijzingen verkregen dat de vleermuizen binding hadden met (bebouwing in) het plangebied. Er werden tweemaal kortstondig foeragerende Laatvliegers waargenomen boven de graslanden in het poldergebied ten zuidoosten van het plangebied.

Vanwege het beperkte gebruik van het plangebied en omdat geen waarnemingen werden gedaan die duiden op binding van de soort aan het plangebied, is geen aparte verspreidingskaart opgenomen.

Algemeen

De Laatvlieger komt in ons land algemeen verspreid voor rond dorpen in agrarisch gebied, parken, tuinen en stadsranden. In Nederland bewonen Laatvliegers gedurende het hele jaar uitsluitend gebouwen.

Kraamkolonies worden vooral aangetroffen op (kerk)zolders, in spouwmuren of achter gevelbekleding, waarbij de dieren vaak weggekropen zijn tussen balken en in spleten. Een populatie Laatvliegers gebruikt veelal een netwerk van verblijven, waarbij relatief vaak van plaats wordt gewisseld. Voor zover bekend leven mannetjes vrijwel het gehele jaar solitair. Overwinterende dieren worden meestal in kleine groepjes aangetroffen, mogelijk in dezelfde gebouwen als waarin zich de zomerverblijven bevinden.

Laatvliegers foerageren na het uitvliegen eerst kort in sociale groepen nabij de kolonieplaats. Daarna zoeken ze afzonderlijk de open jachtgebieden op. Deze liggen veelal in kleinschalig agrarisch gebied dat rijk is aan vochtige graslanden. Hierbij kunnen relatief grote afstanden worden afgelegd.

6.4 Rosse vleermuis

In het plangebied werd de Rosse vleermuis slechts incidenteel waargenomen. De soort werd bijna alle rondes alleen hoog langs vliegend waargenomen zonder dat aanwijzingen werden verkregen dat de vleermuizen binding hadden met bomen of begroeiing in het

plangebied. Het ging steeds om kleine aantallen met één tot enkele vleermuizen. De hoofdvliegrichting was van west naar oost.

Vanwege het beperkte gebruik en omdat geen waarnemingen werden gedaan die duiden op belangrijk binding van de soort aan het plangebied, is geen aparte verspreidingskaart opgenomen.

Algemeen

De Rosse vleermuis is een echte bosbewoner en komt in bosrijke delen en oudere parken van ons land algemeen voor. De kraamkolonies, die regelmatig bestaan uit meer dan honderd vrouwtjes, bevinden zich vaak verdeeld over een netwerk van meerdere boomholten van vooral Beuk of Zomereik. In de kraamperiode verhuizen de dieren regelmatig. De mannetjes verblijven in de zomerperiode verspreid in kleine groepen in boomholten. In de nazomer is de baltsperiode en hebben de mannetjes een territorium bij een boomholte. Hier worden dan met enkele vrouwtjes paargezelschappen gevormd. In het najaar worden ook wel alternatieve verblijfplaatsen zoals vleermuiskasten en hoogbouw gebruikt. Winterverblijven kunnen zich in dikke bomen bevinden, maar worden in ons land niet vaak aangetroffen. Rosse vleermuizen jagen bij voorkeur hoog boven open gebieden als bosranden, weiden, moerassen en meren. Jachtgebied en verblijfplaats kunnen relatief ver uit elkaar liggen (10 km). Vliegroutes lijken nauwelijks gebonden aan landschapselementen en worden hoog, hoger dan tien meter, en snel vliegend overbrugd.

6.5 Gewone grootoorvleermuis

In plangebied Duinweg 58 en 60 werd de Gewone grootoorvleermuis eenmaal waargenomen langs de Duinweg in het zuidoostelijk deel van het plangebied. Het betrof een zichtwaarneming op 9 augustus tijdens onderzoek naar de Kerkuil. Het betrof een rondvliegende en foeragerende vleermuis die korte tijd aanwezig was bij de begroeiing tussen het plangebied en de Duinweg.

Op grond van de waarneming en het gegeven dat halfopen schuren aanwezig zijn binnen het plangebied en dit naast een bosrijk gebied is gelegen, is in de vervolgrondes steeds protocollair de grootoorvleermuis gevolgd en werd elke ronde gezocht naar vraatsporen of schuilende dieren in de zolders en schuren (warmtebeeld). Er werden ondanks de verhoogde inspanning echter geen vervolgwaarnemingen gedaan van de soort.

Vanwege het beperkte gebruik en omdat geen (vervolg) waarnemingen werden gedaan die duiden op belangrijke binding van de soort aan het plangebied, is geen aparte verspreidingskaart opgenomen.

Algemeen

In ons land komen twee soorten grootoorvleermuizen voor. Het gaat om de Gewone (of Bruine) grootoorvleermuis en de Grijze

grootoorvleermuis. Bij onderzoek met de batdetector is geen onderscheid tussen beide soorten te maken en wordt van grootoorvleermuizen gesproken.

De Gewone grootoorvleermuis komt landelijk verspreid in lage aantallen voor in structuurrijke bos- en parklandschappen. Deze soort is niet aan menselijke bouwwerken gebonden en maakt gebruik van zeer uiteenlopende verblijfplaatsen als boomholten, (kerk)zolders en -torens, schuren en vleermuiskasten. De Grijze grootoorvleermuis komt hoofdzakelijk in cultuurlandschappen ten zuiden van het rivierengebied voor en is bij uitstek een gebouwbewoner. De kraamkolonies van de Grijze grootoorvleermuis zijn overwegend klein en worden meestal op zolders aangetroffen, waarbij de dieren aan het plafond hangen. De kolonies van de Gewone grootoorvleermuis bevinden zich regelmatig in bomen. De meeste overwinterende grootoorvleermuizen worden in ons land solitair of in kleine groepjes waargenomen in groeven, (ijs)kelders en bunkers. Het jachtbiotoop bestaat uit beschutte plekken in dichte bossen en parken (Gewone grootoorvleermuis), slechts zelden in open landschap (Grijze grootoorvleermuis). Stallen, zolders en schuren zijn, vooral bij slecht weer, geliefde jachtplaatsen voor beide soorten. Zichtbare tekenen van aanwezigheid zijn kenmerkende prooiresten, vooral vliedervleugels, en keutels onder vaste eethangplaatsen. Beide soorten leven in relatief kleine netwerken, waarbij vooral de Grijze grootoorvleermuis als zeer plaatstrouw bekend staat. De zomer- en winterverblijven en de jachtgebieden liggen meestal slechts enkele kilometers uit elkaar. Vanwege dit relatief kleine leefgebied worden nauwelijks vaste vliegroutes van grootoorvleermuizen vastgesteld.

7 Effectbeoordeling en maatregelen

De aanwezigheid van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, kleine marterachtigen, Rugstreeppad of vleermuizen nabij en binnen het plangebied kan van invloed zijn op de verdere procedure. De effecten die kunnen optreden bij de geplande werkzaamheden worden beschreven. Voorts zal worden aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om effecten te voorkomen of te minimaliseren.

7.1 Huismus

Er zijn geen Huismussen waargenomen in of bij de bebouwing van het plangebied. Er waren geen nestplaatsen aanwezig. Ook in de omgeving zijn geen broedende Huismussen vastgesteld. Er kunnen daarom geen negatieve gevolgen zijn door de plannen voor de Huismus.

7.2 Kerkuil

In het plangebied is een broedplaats aanwezig van de Kerkuil. De aanwezige vaste verblijfplaats zullen door de werkzaamheden aan de bebouwing beschadigd of verstoord kunnen worden. Wellicht is het mogelijk de verblijfplaats te behouden.

Als de verblijfruimte beschadigd of verstoord wordt of verdwijnt, dient een ontheffing te worden aangevraagd waarbij in een op te stellen 'activiteitenplan' mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgewerkt. Er wordt aanbevolen contact op te nemen met de plaatselijke kerkuilenwerkgroep om de overige procedure te regelen en gezamenlijk de juiste maatregelen te nemen.

7.3 Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied zijn in het geheel geen kleine marterachtigen (Bunzing, Hermelijn en Wezel) of andere beschermde, niet vrijgestelde, grondgebonden zoogdiersoorten vastgelegd. Er zijn geen negatieve effecten van de ingreep op kleine marterachtigen mogelijk.

7.4 Amfibieën

Nabij het plangebied is een voortplantingswater aanwezig van de Rugstreeppad. Het is mogelijk dat incidenteel Rugstreeppadden vanuit dit water in het plangebied kunnen komen.

Gezien de afgelegde rondes voor de soort en de rondes die werden gelopen naar aanleiding van onderzoek naar vleermuizen, wordt geen verblijf verwacht en wordt het plangebied niet als belangrijk gezien voor de Rugstreeppad. Er werd geen enkele waarneming gedaan van de soort gedurende de rondes.

Omdat geen verblijf of belangrijk leefgebied aanwezig is, zijn effecten van de ingreep op de Rugstreepad niet mogelijk.

7.5 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

De aanwezige vaste verblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis zullen door sloop of de renovatie van de gebouwen beschadigd of vernield kunnen worden. Er is tijdelijke compensatie en permanente compensatie noodzakelijk. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd waarbij in een op te stellen 'activiteitenplan' deze maatregelen worden uitgewerkt.

Foerageergebied

Het foerageergebied binnen het plangebied maakt slechts een klein deel uit van een veel groter foerageergebied en is geen 'essentieel' deel van het leefgebied. De vleermuizen kunnen derhalve uitwijken.

De aanwezige foeragerende vleermuizen in het plangebied worden daarbij door de werkzaamheden, die grotendeels beperkt zijn tot de bebouwing, niet in betekenende mate beïnvloed.

Op termijn zal de begroeiing van het plangebied herstellen en blijven dienen als foerageergebied voor vleermuizen.

Vliegroutes

De in het onderzoek vastgestelde vliegroute langs de Duinweg is op grond van de daar gevonden aantallen vleermuizen en uitwijkmogelijkheden langs de opgaande begroeiing van de naastgelegen duinen, niet essentieel. Deze vliegroute wordt daarbij niet in betekenende mate beïnvloed door de plannen.

7.6 Overige broedvogels

In het plangebied zijn naast de Kerkuil, geen vogelsoorten met jaarrond beschermde verblijfplaatsen aanwezig. Er kunnen in de bebouwing of het omliggend groen in het broedseizoen ook andere soorten broedvogels vestigen met niet-jaarrond beschermde nesten.

Dergelijke vogelnesten kunnen worden vernield bij ecologisch gevoelige werkzaamheden zoals het rooien en kappen van struiken en bomen het slopen of rooien van bebouwing, diverse graafwerkzaamheden of het verwijderen van de vegetatie-toplaag.

Men dient deze activiteiten waarbij nesten verstoord of vernield kunnen worden daarom buiten het broedseizoen plaats te doen vinden, dus niet van grofweg 15 maart tot 15 juli. Deze periode is afhankelijk van bijvoorbeeld het weer en de betrokken soorten. Als onverhoopt buiten deze periode vogels broedend aanwezig zijn, dienen werkzaamheden plaatselijk te worden uitgesteld.

Wanneer toch in het broedseizoen gewerkt gaat worden is het mogelijk – voorafgaand aan het broedseizoen of voorafgaand aan de vestiging van broedvogels – het plangebied ongeschikt te maken als (nog) geen nesten aanwezig zijn.

8 Conclusies en aanbevelingen

Tijdens de inventarisatie zijn Kerkuil en vijf soorten vleermuizen aangetroffen (zie Tabel 8).

Tabel 8.

Aangetroffen beschermde soorten met vastgestelde gebruiksfuncties in Duinweg 58 en 60 in 2022-2023.

*=wel direct naast het plangebied.

Vogels					
	Aanwezig	Verblijf	Essentieel leefgebied		
Huis Kerkuil	nee ja	nee ja	nee nee		
Zoogdieren					
	Aanwezig	Verblijf	Essentieel leefgebied		
Wezel	nee	nee	nee		
Hermelijn	nee	nee	nee		
Bunzing	nee	nee	nee		
Amfibieën					
	Aanwezig	Verblijf	Essentieel leefgebied		
Rugstreeppad	nee*	nee	nee		
Vleermuizen					
	Verblijf	Foerageer-gebied	Essentieel foerageer-gebied	vliegroute	Essentiële vliegroute
Gewone dwergvleermuis	ja, 2 zv1	ja	nee	ja	nee
Ruige dwergvleermuis	nee	nee	nee	nee	nee
Laatvlieger	nee	ja	nee	nee	nee
Rosse vleermuis	nee	nee	nee	nee	nee
Gewone grootoorvleermuis	nee	ja	nee	nee	nee

- ♣ In het plangebied komen jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels voor, namelijk die van Kerkuil. Aanbevolen wordt de plaatselijke kerkuilenwerkgroep in te schakelen om verstoring en beschadigen van verblijven te voorkomen en te begeleiden. Er dient eventueel een ontheffingsaanvraag te worden ingediend, waarin passende mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven.
- ♣ In het plangebied kunnen ook broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten voorkomen. Voor de verwachte aanwezige broedvogels dienen werkzaamheden waarbij nesten vernield of verstoord kunnen worden,

vinden. Een ontheffing is voor broedvogels dan niet nodig. Het broedseizoen duurt ruwweg van half maart tot half juli.

- ♣ In het plangebied zijn verblijvende vleermuizen aangetroffen. Het gaat om Gewone dwergvleermuis. Indien werkzaamheden worden verricht aan gebouwen of gebouwdelen waarin verblijfplaatsen van vleermuizen zijn aangetroffen, dan dient een plan van aanpak gemaakt te worden waarin mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven om negatieve effecten die kunnen optreden teniet te doen. Dit plan dient te worden ingediend in het kader van een WABO-procedure of in het kader van een ontheffingsaanvraag Wnb. Wanneer voldoende compenserende en/of mitigerende maatregelen worden getroffen en een geldig belang uit de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn aanwezig is, wordt door de provincie een verklaring van geen bedenkingen afgegeven (Wabo-procedure) of een ontheffing (ontheffingsaanvraag Wnb). Zie ook Bijlage 4.5.1.
- ♣ Het foerageergebied voor vleermuizen binnen het plangebied maakt slechts een klein deel uit van een veel groter foerageergebied en is geen 'essentieel' deel van het leefgebied. De vleermuizen kunnen derhalve uitwijken.
- ♣ De in het onderzoek vastgestelde vliegroute in het plangebied is op grond van de daar gevonden aantallen vleermuizen en vergelijkbare lijnelementen in de omgeving, die als alternatief gebruikt kunnen worden, niet beoordeeld als 'essentieel' en wordt niet in betekenende mate beïnvloed door de plannen.
- ♣ Voor overige aanwezige soorten geldt onverminderd de zorgplicht (zie Bijlage 4.1.1).
- ♣ Als daarnaast gewerkt wordt conform de gestelde beperkingen en restricties in de eerder uitgevoerde ecologische quickscan (FOKKENS, 2021), worden bij uitvoer van de plannen geen belangrijke negatieve effecten verwacht voor beschermde soorten.

9

Aanbevolen en geraadpleegde literatuur

- BARATAUD, M., Y. TUPINIER, H. LIMPENS & A.C. BETAIN, 2015. *Acoustic Ecology of European Bats*. Biotope editions, Publications scientifiques du muséum. ISBN 9782366621440.
- BERGERS, P.J.M., 1997a. *Kleine zoogdieren inventariseren: het kan efficiënter*. Zoogdier 8(3): 3-7.
- BERGERS, P.J.M., 1997b. *Kleine zoogdieren inventariseren: Betrouwbaarheid en ruimtelijke dynamiek*. Zoogdier 8(4): 15-19.
- BERGERS, P.J.M., M. LA HAYE, 1999. *Kleine zoogdieren betrouwbaarder inventariseren*. De Levende Natuur 101(2): 52-58.
- BEUSEKOM, R. VAN, HUIGEN P., HUSTINGS F., DE PATER, K. & THISSEN J. (RED.), 2005. *Rode Lijst van Nederlandse broedvogels*. Tirion uitgevers B.V., Baarn.
- BIJLSMA, R.G., HUSTINGS F. & C.J. CAMPHUYSEN, 2001. *Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2)*. GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- BRIGGS, B. & D. KING, 1998. *The Bat Detective. A fieldguide for bat detection*. Stag Electronics, West Sussex.
- BROEKHUIZEN, S., K. SPOELSTRA, J.B.M. THISSEN, K.J. KANTERS & J.C. BUYS (RED.), 2016. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- BROEKHUIZEN, S., B. HOEKSTRA, V. VAN LAAR, C. SMEENK & J.B.M. THISSEN (RED.), 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. 3^e herziene druk. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- CREEMERS, R.C.M., & J.C.W. VAN DELFT (RAVON, RED.), 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland - Nederlandse Fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- DIETZ, C., A. KIEFFER, 2017. *Veldgids Vleermuizen van Europa*. KNNV Uitgeverij. Zeist.
- DIJK A.J. VAN & A. BOELE, 2011. *Handleiding SOVON Broedvogel-onderzoek*. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- FOKKENS, J.R. *Duinweg 58 en 60 te Schoorl. Toetsing in het kader van de natuurwetgeving*. G&G-rapport QS2021-216. Van der Goes en Groot, Alkmaar/Kwintsheul.
- GRIMMBERGER, E., 2001. *Gids van de Vleermuizen van Europa*. Tirion uitgevers B.V., Baarn.
- HERDER, J.E., J. HAMERS & K. DEKKER, 2010. *Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen 1980-2010*. Landschap Noord-Holland, Heiloo / Stichting RAVON, Nijmegen.

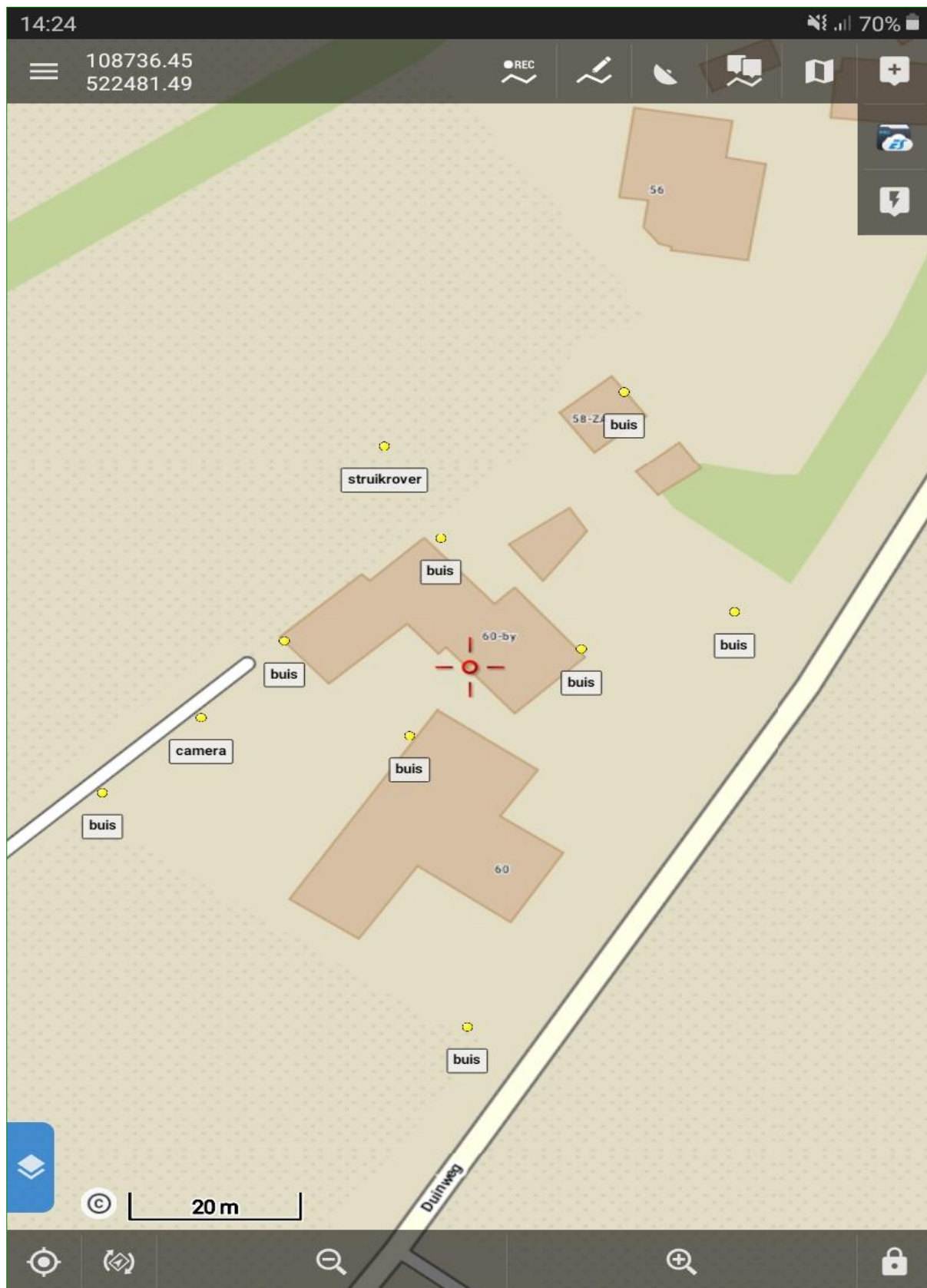

- HUSTINGS F., BORGGREVE C., VAN TURNHOUT C. & THISSEN J. 2004. *Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels volgens Nederlandse en IUCN-criteria*. SOVON-onderzoeksrapport 2004/13. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- KAPTEYN, K., 1995. *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap, Haarlem.
- KAPTEYN, K., 1999. *Handleiding veldwerk inventarisatie zoogdieren. Voor onderzoek m.b.v. inloopvallen*. Provincie Noord-Holland & Noord-Hollandse Zoogdierstudiegroep, Haarlem.
- LIMPENS, H., K. MOSTERT & W. BONGERS (RED.), 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen: onderzoek naar verspreiding en ecologie*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- NÖLLERT, A. & C. NÖLLERT, 2001. *Amfibieëngids van Europa*. TIRION Uitgevers bv, Baarn.
- RAVON WERKGROEP MONITORING, 1997. *Handleiding voor het monitoren van amfibieën in Nederland*. Stichting RAVON, Nijmegen.
- SIERDSEMA, HENK, 1995. *Broedvogels en beheer. Het gebruik van broedvogelgegevens in het beheer van bos- en natuurterreinen*. SOVON-onderzoeksrapport 1995/04. Staatsbosbeheerrapport 1995-1.
- SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND, 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. – Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- TWISK, P., A. VAN DIEPENBEEK & J.P. BEKKER, 2009. *Veldgids Europese zoogdieren*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- VLEERMUISVAKBERAAD NETWERK GROENE BUREAUS, ZOOGDIERVERENIGING, 2021. *Vleermuisprotocol 2021*, januari 2021. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl.
- WISMEIJER, H., 2002. *Zoogdieren van Europa*. ANWB bv/ TIRION Uitgevers bv, Baarn.
- VAN DELFT, J.J.C.W., R.C.M. CREEMERS & A.M. SPITZEN-VAN DER SLUIJS, 2007. *Basisrapport Rode Lijst Amfibieën en Reptielen volgens Nederlandse en IUCN-criteria*. Stichting RAVON, Nijmegen.
- ZOOGDIERVERENIGING VZZ, 2007. *Basisrapport voor de Rode Lijst Zoogdieren volgens Nederlandse en IUCN-criteria*. VZZ rapport 2006.027. Tweede herziene druk. Zoogdiervereniging VZZ, Arnhem.

10   Bijlagen

Bijlage 1	Vallenlocaties kleine marterachtigen
Bijlage 2	Verspreidingskaart Kerkuil
Bijlage 3	Verspreidingskaarten vleermuizen
Bijlage 4	Huidige natuurwetgeving

Bijlage 1 Vallenlocaties kleine marterachtigen

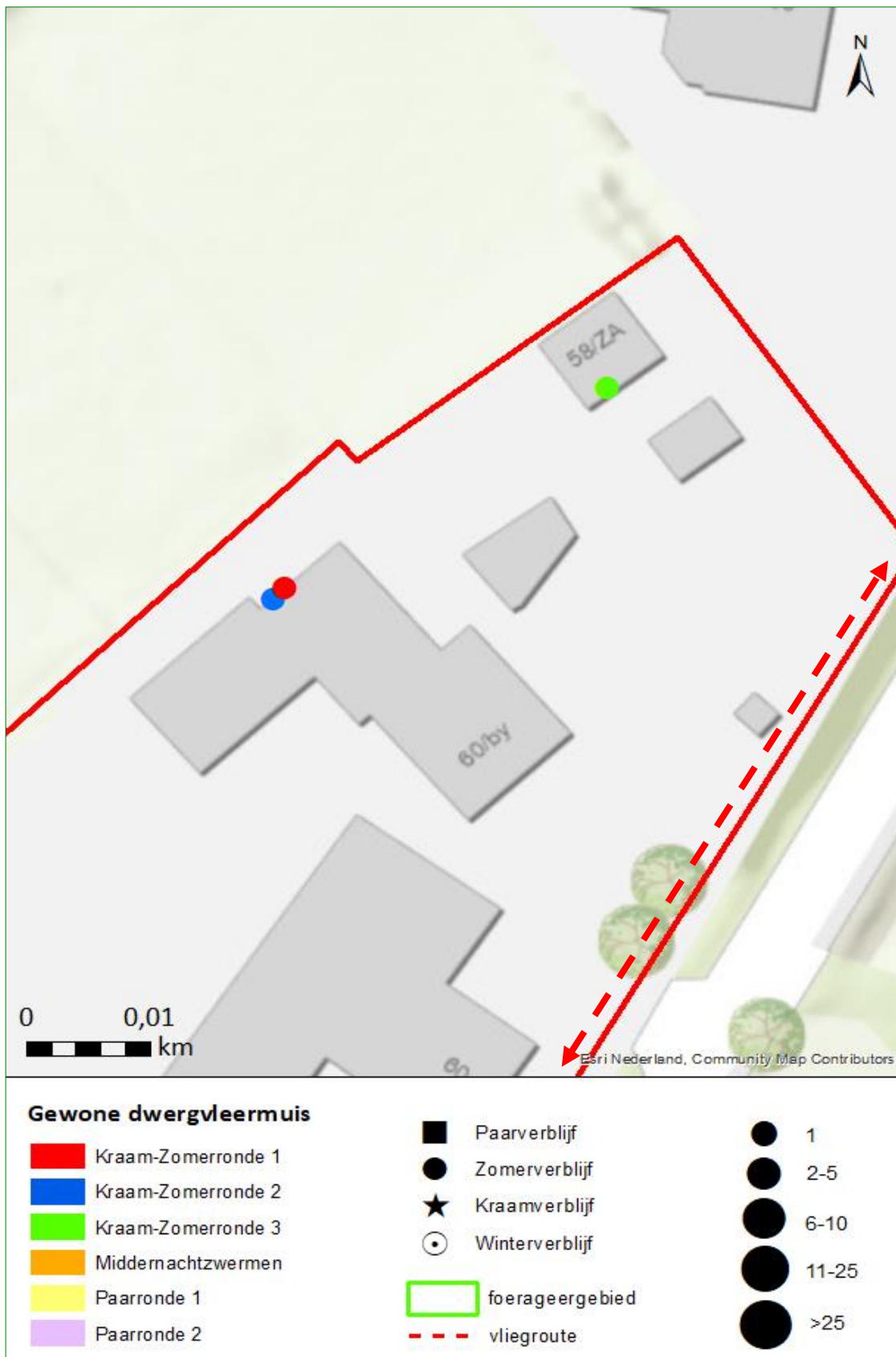

Bijlage 2 Verspreidingskaart Kerkuil

Verblijfplaats van Kerkuil in schuurkast (rode ster) en invliegmogelijkheid door open raam (blauwe pijl).

Bijlage 3 Verspreidingskaarten vleermuizen

Bijlage 4 Huidige natuurwetgeving

Bijlage 4.1 Wet Natuurbescherming (Wnb)

De Wet Natuurbescherming (Wnb) is het nationale wettelijke kader waarin de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet zijn samengevoegd.

In de Wnb is zowel de soortbescherming van wilde flora en fauna geregeld als de gebiedsbescherming die veelal voortkomt uit bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn.

De provincies zijn, op enkele uitzonderingen na, het bevoegd gezag van de wet. De provincies organiseren de ontheffingsverlening en handhaving.

Bijlage 4.1.1 Zorgplicht

Een belangrijke bepaling van de Wnb is de zorgplicht die stelt dat “een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

Bijlage 4.2 Soortbescherming

Bijlage 4.2.1 Categorieën

Onder de Wnb wordt een aantal soorten planten en dieren beschermd. Er zijn vier categorieën met beschermde soorten. Twee categorieën bevatten de soorten die respectievelijk zijn beschermd onder de Europese Habitatrichtlijn en soorten genoemd in de Europese Vogelrichtlijn.

Naast deze Europees beschermde soorten heeft de wetgever nog een extra categorie soorten toegevoegd, de ‘andere soorten’.

Per provincie is conform artikel 3.11 nog een vierde categorie opgesteld, die van de ‘vrijgestelde soorten’. Alleen soorten uit de derde categorie kunnen worden vrijgesteld. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht bij het overtreden van de verbodsbepalingen (zie Bijlage 4.2.2) bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer. De lijst van vrijgestelde soorten kan per provincie variëren en is te vinden in Tabel 9.

Bijlage 4.2.2 Verbodsbepalingen

De Wnb bepaalt conform artikel 3.1, 3.5 & 3.10 dat de volgende zaken verboden zijn:

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende dieren voorkomend in de Habitatrichtlijn, vogels genoemd in de Vogelrichtlijn en aangewezen 'andere soorten' opzettelijk te doden of te vangen¹
2. Het is verboden dieren voorkomend in de Habitatrichtlijn opzettelijk te verstoren.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van hierboven genoemde soorten te vernielen of te beschadigen of nesten of eieren van vogels weg te nemen.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste punt opzettelijk te verstoren als deze verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
5. Het is verboden planten van soorten genoemd in de Habitatrichtlijn (bijlage IV, Bijlage 1 Verdrag van Bern) of als 'andere soorten' (Bijlage B bij de wet) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Bijlage 4.2.3 Ontheffingsmogelijkheid

Ruimtelijke ontwikkeling en (her)inrichting zoals het slopen, renoveren of bouwen van woningen, het dempen van wateren of het aanleggen bedrijventerreinen, kan beschadiging of vernieling tot gevolg hebben van de voortplantings- en rustplaatsen van de in het gebied voorkomende (beschermde) soorten. Dit hangt af van de fysieke uitvoering daarvan en de periode waarin het project plaatsvindt. In bepaalde gevallen moet dan ontheffing voor de Wnb verkregen worden.

Als er beschermde soorten (zie Bijlage 4.2.1) voorkomen die niet zijn vrijgesteld én verbodsbepalingen (zie Bijlage 4.2.2) worden overtreden, dan is ontheffing vereist of moet, indien mogelijk, conform art. 3.31 gewerkt worden met een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode.

De vraag of de ontheffing kan worden verleend zal worden beoordeeld door het bevoegde gezag (veelal de provincie waarin het plangebied is gelegen). Belangrijk daarbij is de vraag in hoeverre schade optreedt, of de gunstige staat van instandhouding van de

¹Het betreft soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, soorten genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Alsmede andere soorten, genoemd in bijlage, onderdeel A, bij de wet.

betrokken soort(en) in gevaar komt en of er bevredigende alternatieven voorhanden zijn voor de ingreep of de locatie daarvan.

Bijlage 4.2.4 Wettelijk belang

Per categorie is het bij het al dan niet verkrijgen van een ontheffing belangrijk wat het belang is van het uit te voeren plan en de te verkrijgen ontheffing. Als schade niet te voorkomen is, dient één van de onderstaande wettelijke belangen van toepassing te zijn:

Soorten van de Vogelrichtlijn

Ontheffing is nodig:

- ♣ in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid.
- ♣ in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
- ♣ ter bescherming van flora en fauna.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Ontheffing is nodig:

- ♣ ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Andere soorten

Ontheffing is nodig:

- ♣ ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.
- ♣ in het kader van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting van gebieden en het toekomstig gebruik daarvan.
- ♣ ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen.

Bijlage 4.2.5 Broedvogels

Voor broedvogels wordt in principe geen ontheffing verleend. Als men verstorende activiteiten buiten het broedseizoen laat plaatsvinden worden de vogels geacht te kunnen uitwijken, treedt geen schade op en is geen ontheffing noodzakelijk.

Er is een uitzondering, vogelnesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn vallen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' en zijn daarom jaarrond beschermd. Er zijn vier verschillende categorieën 'jaarrond beschermde broedvogels', categorie 1 t/m 4, zie kader volgende pagina.

Kader: Vogelsoorten
met jaarrond
beschermden nesten
en bijbehorende
categorie.

Soort	Categorie	Toelichting codes
Boomvalk	4	Vogelsoorten waarvan de nesten in
Buizerd	4	principe jaarrond zijn beschermd met
Gierzwaluw	2	beschermingscategorie:
Grote gele kwikstaart	3	1 = soorten die ook buiten het
Havik	4	broedseizoen het nest gebruiken als vaste
Huismus	2	rust- of verblijfplaats,
Kerkuil	3	2 = koloniebroeders die elk broedseizoen
Oehoe	3	op dezelfde plaats broeden en die daarin
Ooievaar	3	zeer honkvast zijn of afhankelijk van
Ransuil	4	bebouwing of biotoop,
Roek	2	3 = soorten die elk jaar op dezelfde plaats
Slechtvalk	3	broeden en die daarin zeer honkvast zijn of
Sperwer	4	afhankelijk van bebouwing,
Steenuil	1	4 = soorten die niet of nauwelijks zelf in
Wespendief	4	staat zijn een nest te maken.
Zwarte wouw	4	

De lijst met vogelsoorten waarvan de nesten gedurende het hele jaar zijn beschermd is in 2009 aangepast (zie kader). **Let wel!** Bij de bescherming van een jaarrond beschermd nest of verblijf wordt zowel de verblijfplaats als de (directe) omgeving die nodig is voor het succesvol functioneren daarvan, betrokken!

Voor jaarrond beschermde soorten kan, meestal alleen buiten het broedseizoen, wél ontheffing worden aangevraagd. Een 'omgevings-check' is dan vereist. Een deskundige moet in dat geval vaststellen of de desbetreffende soort zelfstandig een vervangend nest kan vinden in de omgeving, of dat met verzachtende en/of compenserende maatregelen de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rustplaats gegarandeerd kan worden. Om zeker te zijn dat geplande of genomen maatregelen hiertoe voldoende zijn, moeten deze middels een ontheffingsaanv

natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud, van bestendig gebruik en van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting voor Vogelsoorten (artikel 3.1), Habitatrichtlijnsoorten (artikel 3.5) en andere soorten (artikel 3.10) geen ontheffing te worden aangevraagd, mits aantoonbaar wordt gewerkt met deze gedragscode (artikel 3.31). De bewijslast dat correct is en wordt gehandeld volgens de gevolgde gedragscode ligt bij de initiatiefnemer.

Het is ook mogelijk te werken conform een dergelijke goedgekeurde gedragscode zonder deze zelf te hebben opgesteld. Te beïnvloeden soorten dienen dan wel in de gebruikte gedragscode te worden behandeld en er moet een belang zijn voor het project vergelijkbaar met genoemde belangen uit de VRL, HRL of de 'andere soorten'.

Bijlage 4.3 Gebiedsbescherming

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden. In de Wnb (art. 1.12) wordt ook verordend dat (provinciaal) gebieden aangewezen worden binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Tevens wordt aangegeven dat provincies mogelijkheden hebben ook andere belangrijke gebieden aan te wijzen vanwege hun landschapelijke- of natuurwaarden.

Bijlage 4.3.1 Natura 2000

Nederland en andere EU-landen hebben in overleg met de Europese Commissie speciale beschermingszones aangewezen, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Een overzicht van Natura 2000-gebieden is te vinden op:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=0>

Habitattoets

Wanneer plannen bestaan een project in of rond een Natura 2000-gebied uit te voeren, neemt de initiatiefnemer contact op met het bevoegde gezag. In principe is dit Gedeputeerde Staten van de Provincie waarin een gebied (grotendeels) ligt.

Indien negatieve effecten van een project niet kunnen worden uitgesloten, dient een toetsing te worden uitgevoerd. Als uit deze toetsing (ook wel 'Habitattoets' genoemd) blijkt dat een plan (mogelijk) significante negatieve gevolgen heeft, vindt de vergunningaanvraag plaats via een 'passende beoordeling'. Daarbij moeten ook cumulatieve effecten zijn meegenomen.

Als uit de 'Habitattoets' blijkt dat een activiteit negatieve gevolgen kan hebben die niet significant zijn, vindt de vergunningaanvraag plaats via een verslechterings- en verstoringstoets. Bij deze toets wordt via een uitgebreide effectbeoordeling nagegaan of activiteiten een kans met zich meebrengen op verslechtering van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten. Het bevoegd gezag geeft een vergunning af als de verslechtering of verstoring in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen aanvaardbaar is.

Externe werking

Belangrijk bij de bepalingen rond Natura 2000- gebieden is de 'externe werking'. Dit betekent dat ook projecten buiten het Natura 2000- netwerk met mogelijk negatieve gevolgen binnen het netwerk, getoetst moeten worden aan doelen van betrokken gebied of gebieden. Een bijzondere vorm van externe werking is de (extra) uitstoot van stikstof door een project die kan neerslaan binnen Natura 2000-gebieden en daar voor schade kan zorgen. Aangetoond moet worden dat geen negatieve gevolgen mogelijk kunnen zijn op Natura 2000-gebieden.

Bijlage 4.4 Overige gebiedsbescherming

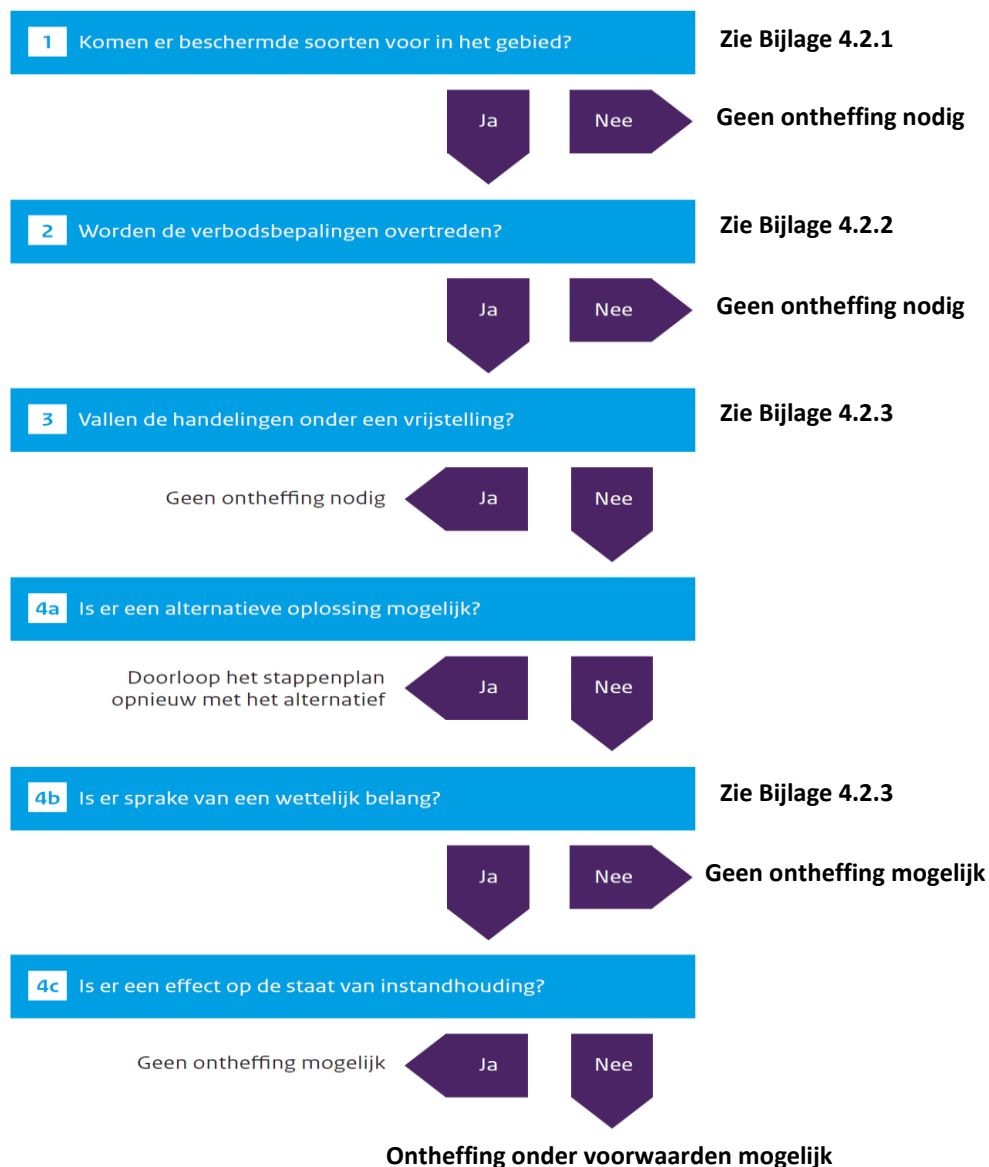
Bijlage 4.4.1 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Ingrepen in gebieden die horen bij het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische hoofdstructuur, EHS) worden in principe niet toegestaan, tenzij bijvoorbeeld uitgesloten is dat de ingreep een negatief effect heeft op het netwerk of de ingreep een groot maatschappelijk belang dient. Getoetst wordt of een ingreep van invloed is op 'wezenlijke kenmerken en waarden', het NNN kent geen toetsing op 'externe werking'. Als een ingreep wordt toegestaan, moeten eventuele nadelige gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen en de resterende schade moet worden gecompenseerd. Uitgangspunt bij het toestaan van ingrepen is dat netto sprake moet zijn van een versterking van het netwerk.

Bijlage 4.4.2 Overige natuurwetgeving

Naast de behandelde wetgeving zijn soms andere gebied beschermende bepalingen van kracht. Dit kunnen regionale of provinciale plannen of visies zijn die gebieden of soorten (extra) beschermen. Een voorbeeld hiervan zijn de 'weidevogelleefgebieden' van de Provincie Noord-Holland. Per plangebied zal op maat moeten worden nagegaan of dergelijke bepalingen aan de orde zijn.

Figuur 2.
Stappenplan
procedure
ecologisch
onderzoek en
ontheffing

kunnen optreden, is een ecologische *quickscan* nodig en dient het stroomschema uit

ontheffingsaanvraag waarschijnlijk aan de orde. Een dergelijke aanvraag dient onder andere vergezeld te gaan van:

- ♣ Een projectplan waarin onder meer de locatie, de werkwijze, de te verwachten schade, de te nemen maatregelen, de alternatievenstudie en het wettelijk belang gedetailleerd worden beschreven.
- ♣ Een actuele en volledige inventarisatie naar het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied (ongeveer 3-5 jaar geldig).

De aanvraag kan voorafgaand aan het aanvragen van een omgevingsvergunning plaatsvinden. De aanvraag wordt gedaan bij de provincie waarin het plangebied is gelegen.

Het is ook mogelijk 'aan te haken' bij het aanvragen van een omgevingsvergunning in het kader van de 'Wet algemene bepalingen omgevingsrecht' (WABO).

Men dient op het digitale aanvraagformulier van het omgevingsloket (OLO) dan aan te geven dat 'Handelingen worden verricht met gevolgen voor beschermde dieren en planten'. Ook hierbij dient een projectplan en inventarisatie bijgevoegd te worden.

De gemeente waarbij de aanvraag is ingediend stuurt de informatie omtrent beschermde flora en fauna naar de provincie die een 'Verklaring van geen bedenkingen' (VVGB) afgeeft als onderdeel van de omgevingsvergunning.

De provincie handhaaft bepalingen uit eventuele ontheffingen en vergunningen en de eventuele werking van de Wnb bij projecten waar geen ontheffing is aangevraagd. Ook het volgen van gedragscodes wordt gehandhaafd door de provincie. Mogelijke sancties zijn geldelijke boetes of het stilleggen van werkzaamheden.

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Hazenkoog 35A
1822 BS Alkmaar

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

www.vandergoesengroot.nl